

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/35/2013
Identifikačné číslo spisu:	4110010941
Dátum vydania rozhodnutia:	25.07.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:4110010941.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Micháлика a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 25. júla 2013 v Bratislave v trestnej veci obvineného B. D. a spol. pre pokračovací obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného B. S. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To 77/2012, z 12. októbra 2012 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného B. S. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 6T 124/2010, z 3. mája 2012 bol obvinený B. S. v bodoch 1/, 2/, 3/ uznaný vinným z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák., v bode 4/ zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., v bode 5/ zo zločinu hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1 Tr. zák. spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. V bodoch 1/, 2/ spoločne s obžalovanými B. D., P. C., Z. M., A. S. a Z. H., v bode 3/ s obžalovanými Z. M. a A. S., v bode 4/ s obžalovanými Z. M., A. S., C. C. a v bode 5/ s obžalovanými P. C., A. S. a C. C., na tom skutkom základe, ako je to uvedené vo výrokovej časti prvostupňového rozhodnutia.

Okresný súd Nitra uložil obvinenému B. S. podľa § 186 ods. 2 s použitím § 38 ods. 2, ods. 7 Tr. zák., § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák. úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 15 rokov a 6 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste uložený obvinenému B. S. s rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 6T 117/2008, zo 16. júna 2009, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre, sp.

zn. 7To 46/2009, z 18. novembra 2009 ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 78 ods. 1 Tr. zák. súd uložil obvinenému ochranný dohľad v trvaní 2 roky.

Podľa § 77 ods. 1 Tr. zák. uložil obvinenému povinnosť po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody oznamovať údaje o zdrojoch svojej obživy a tieto preukazovať probačnému a mediačnému úradníkovi, osobne sa hlásiť v lehote určenej probačným a mediačným úradníkom tomuto úradníkovi a vopred mu oznamovať vzdialenie sa z miesta svojho pobytu.

Proti prvostupňovému rozhodnutiu podali odvolania obžalovaní B. D., P. C., Z. M., B. S., A. S., Z. H. a C. C.. Na základe podaných odvolaní Krajský súd v Nitre rozsudkom, sp. zn. 1To 77/2012, z 12. októbra 2012 podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu. Obvineného B. S. uznal vinným z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák., v bode 4/ zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., v bode 5/ zo zločinu hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1 Tr. zák. spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Obvinenému B. S. podľa § 186 ods. 2 Tr. zák. po zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j/ Tr. zák. a nezistení pritŕžujúcich okolností podľa § 37 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák. uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 14 rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia. Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 78 ods. 1 Tr. zák. súd uložil obvinenému ochranný dohľad v trvaní 2 roky.

Podľa § 77 ods. 1 Tr. zák. uložil obvinenému povinnosť po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody oznamovať údaje o zdrojoch svojej obživy a tieto preukazovať probačnému a mediačnému úradníkovi, osobne sa hlásiť v lehote určenej probačným a mediačným úradníkom tomuto úradníkovi a vopred mu oznamovať vzdialenie sa z miesta svojho pobytu.

Proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To 77/2012, z 12. októbra 2012 podal dovolanie obvinený B. S. z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/, písm. i/ Tr. por. Dovolanie doplnil podaním z 15. augusta 2013. V písomných dôvodoch dovolania uviedol, že konajúce súdy nesprávne právne posúdili prípad a dôkaznú situáciu, nesprávne vyhodnotili vykonané dôkazy, nevykonali všetky dostupné a navrhované dôkazy a následne vec nesprávne právne posúdili a nesprávne rozhodli. V ďalšej časti cituje jednotlivé práva zakotvené v ústave, v dohovoroch, ktoré musia súdy brať do úvahy pri rozhodovacej činnosti (právo na súdnu a inú súdnu ochranu, právo na spravodlivý proces, princíp rovnosti strán), poukazuje na jednotlivé články dohovoru a cituje rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva. Vytýka súdom, že nezistili skutkový stav veci tak, že o ňom nie sú dôvodné pochybnosti a nevypočuli ním navrhovaných svedkov (A. S., Z. N. a znalca MUDr. N. E.). Tým podľa obvineného súd porušil jeho právo na obhajobu a spravodlivý súdny proces. Porušenie práva na obhajobu bolo podľa obvineného aj tým, že trestné stíhanie osôb S. K. a P. C. podľa § 21 ods. 1 Tr. por. bolo vylúčené na samostatné konanie. Poukazuje na výpoveď poškodeného E., ktorý uviedol, že hlavnými aktérmi vydieračského únosu mali byť práve títo dvaja obžalovaní a nie on. Vytvoril sa tak protizákonný stav, ktorý zasiahol do jeho obhajobných práv zásadným spôsobom, keďže procesné postavenie svedka, zároveň obžalovaného v jednej trestnej veci rozdelené na dve samostatné veci je neprípustný. V ďalšej časti dovolania obvinený postupne k jednotlivým bodom rozsudku hodnotí jednotlivé svedecké výpovede. K bodu 1/, 2/, 3/ obžaloby poukázal na výpovede obžalovaného a svedkov (svoju, A. S., Z. E., Z. Z., Z. D., Z. U.) a hodnotí ich z hľadiska dôveryhodnosti a spochybňuje ich pravdivosť. K skutku pod bodom 5/ takisto poukazuje na výpovede jednotlivých svedkov, cituje časť ich výpovedí a vyvodzuje záver, ako ich má súd vyhodnotiť. Považuje ich za jednostranné, tendenčné a prikláňajúce sa k dôkazom, ktoré mali viesť k jeho odsúdeniu. Poukazuje na neštandardné praktiky príslušníkov Prezídia Policajného zboru, úradu boja proti organizovanej kriminalite, ktorí ho mali

navštíviť vo väznici a navádzali ho na zmenu výpovedí a opätovne rozoberá výpovede jednotlivých svedkov. Ku skutku pod bodom 4/ opätovne cituje svoju výpoveď, časti výpovedí svedkov (Z. A., Ing. Z. M., C. K., Z. A.), cituje zo znaleckých posudkov a odôvodňuje vzhľadom na nedostatky znaleckých posudkov, prečo nesúhlasil s prečítaním znaleckého posudku znalca MUDr. N. E.. Namieta nesprávnu právnu kvalifikáciu skutkov v tom, že jeho konanie nemalo byť posudzované ako konanie organizovanej skupiny. V ďalšej časti dovolania cituje nálezy Ústavného súdu Českej republiky, uznesenie Vyššieho vojenského súdu Trenčín, judikáty a poukazuje vzhľadom na ich citáciu, čo má obsahovať odôvodnenie rozsudku a ako majú byť hodnotené dôkazy. V závere dáva dovolaciemu súdu do pozornosti skorigovanie asperačnej zásady Ústavným súdom Slovenskej republiky na jeho zasadnutí v pléne dňa 28. novembra 2012. Vyslovuje názor, že premietnutie uvedeného skorigovania asperačnej zásady do ustanovení Trestného zákona sa má uplatniť aj v jeho trestnej veci, najmä ak ide o výšku uloženého trestu, pretože podľa takto skorigovaného ustanovenia by to bolo pre neho priaznivejšie.

Zo strán konania sa k dovolaniu vyjadril len prokurátor. Vo vyjadrení uviedol, že konajúce sudy vyhodnotili jednotlivé zrealizované dôkazy objektívne a správne. Vina obvineného B. S. v bodoch 1/ - 5/ bola jednoznačne preukázaná.

K jednotlivým dovolacím dôvodom prokurátor uviedol nasledovné. Pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. c/ obvinený neuviedol konkrétne dôvody, v čom a akým konaním bolo porušené právo obvineného na obhajobu. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ nemôže byť daný, pretože trest odňatia slobody uložený obvinenému je v rámci trestnej sadzby. Podľa prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky argumentácia k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je zjavne neopodstatnená a nedôvodná, vymedzený skutok zodpovedá zákonu. Obvinený svojím konaním naplnil všetky zákonné znaky skutkovej podstaty žalovaných trestných činov. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného B. S. odmietol.

Obvinený navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 12. októbra 2012, sp. zn. 1To 77/2012 a rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 3. mája 2012, sp. zn. 6T 124/2010, bol porušený zákon v jeho neprospech. Podľa § 386 ods. 2 navrhol zrušiť napadnuté rozsudky a podľa § 388 ods. 1 navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky prikázal Okresnému súdu v Nitre, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ust. § 384 ods. 1 Tr. por. prerušil obvinenému výkon trestu odňatia slobody a aby podľa ust. § 388 ods. 2 Tr. por. rozhodol, že obvinený sa do väzby neberie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo a podal riadny opravný prostriedok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preštudovaní spisového materiálu dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na verejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V súlade s § 385 ods. 1 Tr. por. je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorý je určený k náprave v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych pochybení, čo celkom zreteľne vyplýva z konštrukcie jednotlivých dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por., resp. aj z ustanovenia § 374 ods. 3 Tr. por. Ako už aj z vyššie uvedeného vyplýva, neslúži teda k revízii a náprave skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať alebo meniť iba súd odvolací (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže skúmať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd dôkazy len v obmedzenom rozsahu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že právo na obhajobu sa vzťahuje na celé trestné konanie a všetkým orgánom činným v trestnom konaní ako aj súdu je uložené umožniť osobe, proti ktorej sa konanie vedie, uplatnenie jej práv. Zmyslom tejto základnej zásady je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov a práv obvineného, prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu veci a tiež k vydaniu zákonného a spravodlivého rozhodnutiu.

Napriek tomu dovolací súd poukazuje na to, že k dovolaciemu dôvodu uvedenému v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., treba zdôrazniť tú skutočnosť, že zákon pre jeho uplatnenie predpokladá nie každé porušenie práva na obhajobu, ale len jeho zásadné porušenie. Zásadným porušením práva na obhajobu, zakladajúcim uvedený dôvod dovolania, sa pritom rozumie predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe.

K porušeniu práva na obhajobu podľa obvineného malo dôjsť i tým, že neboli vypočutí ním navrhovaní svedkovia. Nevypočutie svedkov, ktorých navrhol obvinený nezakladá dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/ a nie je porušením práva na obhajobu skutočnosť, že súd nevypočuje svedkov, ktorých navrhol obvinený. Okresný súd pri odmietnutí vykonať navrhované dôkazy postupoval v súlade s ustanovením § 272 ods. 3 Tr. por. a v odôvodnení krajský súd uviedol, že ani odvolací súd nepovažoval za potrebné vykonať výsluchy svedkov, pretože už v prípravnom konaní nevedeli ku skutku uviesť žiadne relevantné skutočnosti. Dovolací súd sa stotožňuje s argumentáciou súdov o odmietnutí vykonania dôkazov. Porušením práva na obhajobu nie je ani skutočnosť, že v prípade S. K. a P. C. sa viedlo prípravné konanie odlišne. V danom prípade bol využitý inštitút tzv. dočasného odloženia vznesenia obvinenia, čo náš Trestný poriadok umožňuje a v tomto prípade aj umožňuje, aby v konaní osoby, voči ktorým bol využitý inštitút dočasného odloženia vznesenia obvinenia vystupovali v postavení svedka. Z horeuvedených dôvodov nie je naplnený dovolací dôvod podľa ust. § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. vyplýva, že podľa tohto dôvodu je možné podať dovolanie, ak bol obvinenému uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone alebo obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa.

Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným ako aj prekročenie maximálnej povolenej výmery trestu.

Obvinenému nebol uložený trest odňatia slobody mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby a bol mu uložený taký druh trestu ako Trestný zákon v skutkovej podstate za trestný čin podľa § 186 ods. 2 Tr.

zák. prípúšťa. K tomuto dovolaciemu dôvodu obvinený neuviedol žiadne iné skutočnosti ani ho neodôvodnil, čím mal byť tento dovolací dôvod naplnený a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ nie je naplnený.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je daný v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Dovolanie je teda určené k náprave právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Právnym posúdením skutku sa rozumie jeho hmotnoprávne posúdenie. Podstatou právneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, t. j. Trestného zákona na skutkový stav, ktorý zistil súd. Najvyšší súd môže rozhodnutie súdov nižších súdov zmeniť, ak zistí, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že išlo o iný trestný čin.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie porušenie ustanovení Trestného zákona alebo nesprávne použitie iných právnych predpisov (napr. Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka).

Konaniu obvineného zodpovedá právna kvalifikácia uvedená v odsudzujúcich rozsudkoch. Najvyšší súd Slovenskej republiky nemôže meniť skutkové zistenia, môže len skúmať, či skutok, ako je uvedený v napadnutom rozsudku, je kvalifikovaný v súlade so zákonom. Právna kvalifikácia konania obvineného je správna a v súlade s Trestným zákonom. Nie je preto naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

K ďalším skutočnostiam uvedeným v dovolaní považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné uviesť nasledovné :

Obvinený v dovolaní poukazuje na porušenie ústavných zásad, zásad trestného konania, cituje jednotlivé články dohovoru o ochrane ľudských práv, rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky a EŠLP, Vyššieho vojenského súdu Trenčín. Výtýka súdu, že zle zistil, skutkový stav, ale nekonkretizuje, v čom konkrétne vidí porušenie jednotlivých citovaných zásad zákonov, vo vzťahu k prejednávanej veci. Celková citácia jednotlivých právnych predpisov, judikátov nezakladá žiadny dovolací dôvod podľa nášho platného Trestného poriadku. Už v predchádzajúcej časti odôvodnenia Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že dovolací súd nemôže meniť skutkového zistenia a prehodnocovať vykonané dôkazy. Obvinený v podstatnej časti dovolania hodnotí výpovede svedkov, poukazuje na rozpory v ich výpovediach, navrhuje, ako by ich mal súd vyhodnotiť.

Tým, že obvinený žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky prehodnocoval vykonané dôkazy, poukazuje na rozpory v hodnotení dôkazov, ide do skutkových zistení, čo v dovolacom konaní nie je prípustné a preto sa Najvyšší súd Slovenskej republiky týmito skutočnosťami v dovolacom konaní nezaoberal, neprehodnocoval vykonané dôkazy.

Z horeuvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného ako nedôvodné odmietol, pretože ani jeden z dovolacích dôvodov, ktoré obvinený v dovolaní napadol nebol naplnený.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.